

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет агротехнологій

Кафедра землеробства, геодезії та землеустрою

ПЕТРОЧЕНКО Денис Дмитрович

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»
освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій»

**ПРОЕКТ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ЕКОЛОГО-
ЕКОНОМІЧНОГО ОБҐРУНТУВАННЯ СІВОЗМІН ТА
ВПОРЯДКУВАННЯ УГІДЬ ТОВ «СОФІЯ»
ПЕРВОМАЙСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Науковий керівник: доктор екон. наук,
професор Попов А.С. _____

Зав. кафедри: доктор с.-г. наук,
професор Гамаюнова В. В. _____

Рецензент: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

МИКОЛАЇВ
2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 75 с., 62 використаних джерела, 3 креслення.

Кваліфікаційна робота присвячена розробці основних складових частин проекту землеустрою щодо еколого-економічного обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь на прикладі ТОВ «Софія» Первомайського району Миколаївської області.

У кваліфікаційній роботі: проведений аналіз сучасної теоретичної, нормативно-правової і методологічної бази щодо розробки проєктів землеустрою; надана характеристика природно-кліматичним та економічним умовам функціонування сільськогосподарського підприємства; проведені розрахунки щодо проєктування організації угідь і розміщення сівозмін; здійснені землевпорядні заходи щодо упорядкування території сівозмін і земельних угідь; зроблено еколого-економічне обґрунтування проєктних заходів.

Землекористування ТОВ «Софія» знаходиться на території Мигіївської сільської територіальної громади Первомайського району Миколаївської області. Значну частину господарства складають сільськогосподарські угіддя 1746,3 га (96,9 %), в тому числі ріллі – 1728,6 га. Запроєктовано десятипільну польову сівозміну площею 1723,1 га. Відхилення від середнього розміру поля в польовій сівозміні знаходяться в межах від +3,1% до -12,5% у фізичних гектарах. Запроєктована площа сіножатезміни становить 18,2 га, яка має шість ділянок із середнім розміром поля 3,0 га. У польовій сівозміні без внесення органічних добрив складається негативний баланс гумусу, а саме -1,72 т/га. Для забезпечення бездефіцитного балансу гумусу необхідно вносити 51000 т на всю площу. В цілому ТОВ «Софія» отримуватиме прибуток у розмірі 5033,68 тис. грн, що становить рівень рентабельності виробництва 20,3 %.

Перелік ключових слів: ПРОЕКТ ЗЕМЛЕУСТРОЮ, ПРОЄКТУВАННЯ, ЗЕМЕЛЬНА ДІЛЯНКА, СІВОЗМІНА, КОЕФІЦІЄНТ, ПОЛЕ, СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА КУЛЬТУРА

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ЛІТЕРАТУРИ

1. Попов А.С. Наукові підходи щодо визначення поняття консолідації земель сільськогосподарського призначення. *Землевпорядний вісник*. 2016. № 3. С. 31–35.
2. Попов А.С. Консолідація земель, як інструмент сталого розвитку сільських територій. *Молодий вчений*. 2015. №11 (26). Ч. 2. С. 94–101.
3. Попов А.С. Сучасний стан і основні тенденції використання земель сільськогосподарського призначення. *Ефективна економіка*. 2019. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4775>
4. Попов А.С. Фрагментація земель сільськогосподарського призначення. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 10. С. 642–647.
5. Попов А.С. Розвиток консолідації земель сільськогосподарського призначення: світовий досвід та українські перспективи : монографія / Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків : Панов А. М., 2018. 381 с.
6. Управління земельними ресурсами. Т. 6. Сталий розвиток сільських територій / С.С. Радомський, В.В. Тимошевський, А.С. Попов [та ін.]. Донецьк : УНИТЕХ, 2012. 461 с.
7. Попов А.С. Фрагментація земель у розвитку земельних відносин. *Економіка АПК*. 2015. № 7. С. 51.
8. Popov A. Assessment of land fragmentation of agricultural enterprises in Ukraine. *Economic Annals-XXI*. 2017. Vol. 164 Issue 3/4. P. 56–60. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V164-13>
9. Popov, A., Koshkalda, I. Kniaz, O., & Trehub, O. (2019). Land fragmentation of agricultural enterprises in the context of administration of land. *Economic Annals-XXI*, 176(3-4), 80-90. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V176-08>
10. Попов А.С. Інституціональні засади консолідації земель сільськогосподарського призначення: теорія, методологія, практика : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.06. Львів. нац. аграр. ун-т. Львів, 2018.
11. Управління земельними ресурсами. Т. 3. Кадастрова діяльність та

інформаційні системи / А.С. Попов, А.О. Луньов, С.Г. Могильний [та ін.].
Донецьк : УНИТЕХ, 2012. 445 с.

12. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: Теоретичні основи і територіальний землеустрій: Навч. посібник. Київ: Вища освіта, 2006. 528 с.

13. Попов А.С. Землеустрій – основний механізм проведення консолідації земель сільськогосподарського призначення. *Агросвіт*. №10. 2016. С. 12–16.

14. Попов А.С. Уроки проведення консолідації земель сільськогосподарського призначення в країнах Центральної і Східної Європи. *Економіка та суспільство*. №2. 2016. С. 459–465.

15. Попов А.С. Заходи щодо подолання наслідків фрагментації земель сільськогосподарського призначення: європейський досвід та українські реалії. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2016. Vol. 2, No. 1. С. 96–109.

16. Третяк А. М. Теоретичні основи землеустрою. Київ : ІЗУ УААН, 2002. 152 с.

17. Землеустрій: навчальний посібник / Третяк А.М. Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 520 с.

18. Попов А. Перерозподіл земель в умовах консолідації: адміністративний і технічний аспекти. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Science*, 2018. Vol. VI (26), Issue 156. P. 34.

19. Попов А. С. Перерозподіл земель в умовах консолідації: правовий аспект. *European Cooperation*, 2017. Vol. 12, No. 31. P. 24–38.

20. Попов А.С. Землеустрій : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня вищої освіти Бакалавр спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми навчання. Миколаїв : МНАУ, 2022. 80 с.

21. Попов А.С. Землевпорядне проектування : методичні рекомендації до виконання курсової роботи здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Геодезія та землеустрій» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми здобуття вищої освіти. Миколаїв : МНАУ, 2022.

150 с.

22. Землевпорядне проектування : методичні рекомендації до підготовки і написання курсової роботи здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Геодезія та землеустрій» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми здобуття вищої освіти / уклад. А. С. Попов. Миколаїв : МНАУ, 2022. 31 с.

23. Попов А.С. Сталість землекористування як основа економічної ефективності сільськогосподарських підприємств. Механізм управління земельними ресурсами в умовах ринкової трансформації. Львів: Українські технології, 2010. 210 с.

24. Попов А.С. Економічна ефективність використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Екологізація сталого розвитку агросфери і ноосферна перспектива інформаційного суспільства : тези доп. міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів і молодих учених (Харків, 4-5 жовтня 2010 р.). Х., 2010.

25. Про охорону земель : Закон України від 19 черв. 2003 р. № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>

26. Про землеустрій : Закон України від 22 трав. 2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>

27. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.

28. Новаковський Л. Я. Сучасні проблеми регулювання земельних відносин в Україні. *Землевпорядний вісник*. 2013. № 6. С. 2–6.

29. Новаковський Л. Я. Нормативно-технічне забезпечення землеустрою в Україні. *Землевпорядний вісник*. 2014. № 9. С. 12–15.

30. Савченко Т.І., Попов А.С. Соціально-економічні чинники формування землекористуванню сільськогосподарських підприємств на прикладі Кегичівського району Харківської області. *Економіка АПК і природокористування* : вісн. ХНАУ. Х., 2009. № 6. С. 210-217.

31. Попов А.С. Критичний аналіз способів проведення консолідації земель

сільськогосподарського призначення в Україні. *Економіка. Управління. Інновації*. 2016. № 2(17).

32. Лаврук В. В., Покотильська Н. В., Лаврук О. С. Завдання сучасного землеустрою в системі управління земельними ресурсами та землекористуванням. *Агросвіт*. 2019. № 3. С. 3-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2019_3_2

33. Попов А., Мовчан С., Коломієць С, Леженкін І. Формування масивів земель сільськогосподарського призначення як альтернатива консолідації земельних ділянок. *Економічна та соціальна географія*. 2020. Вип. 84. С. 42–54.

34. Управління земельними ресурсами : метод. реком. для виконання практ. робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП "Геодезія та землеустрій" спеціальності 193 "Геодезія та землеустрій" денної форми здобуття вищої освіти / уклад. А. С. Попов. Миколаїв : МНАУ, 2022. 111 с.

35. Лісовий кодекс : Кодекс України від 21 січня 1994 року № 3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>

36. Водний кодекс : Кодекс України від 6 червня 1995 року № 213/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>

37. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

38. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність : Закон України від 23 грудня 1998 року № 353-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14>

39. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>

40. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>

41. Про природно-заповідний фонд : Закон України від 16 червня 1992 року

№ 2456-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>

42. Управління земельними ресурсами : навч. посіб. / уклад. А. С. Попов; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2022. 214 с.

43. Popov A. The formation of institutional environment of agricultural land consolidation in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2015. Vol. 1, No. 2. P. 128–134.

44. Про утворення та ліквідацію районів : Постанова Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text>

45. Стратегія розвитку Мигіївської сільської територіальної громади 2021-2027 роки. URL: <https://mygiivska-gromada.gov.ua/proekt-strategii-rozvitku-migiivskoi-silskoi-teritorialnoi-gromadi-na-20222027-roki-13-28-25-20-10-2021/>

46. Попов А.С. Розвиток ринку земель сільськогосподарського призначення через механізм консолідації земель. *Економіка АПК*. Київ, 2018. № 4. С. 28–33.

47. Казьмір П.Г., Казьмір Л.П. Землевпорядне проектування: Організація угідь і сівозмін та впорядкування території сівозмін: Курс лекцій. Львів: ЛДАУ, 2007. 97 с.

48. Popov, A. (2019). Land cadastre development in Ukraine: issues to be addressed. *Geodesy and Cartography*, 45(3), 126-136. <https://doi.org/10.3846/gac.2019.7121>

49. Popov, A., Tymoshevskiy, V., & Poliakh, V. (2022). Costs, Benefits and Obstacles to the Adoption and Retention of Shelterbelts: Regional Perception and Mind Map Analyses for Ukraine. *Geomatics and Environmental Engineering*, 16(2), 157–176. <https://doi.org/10.7494/geom.2022.16.2.157>

50. Попов А.С. Стадійність проведення консолідації земель сільськогосподарського призначення в Україні на основі передового міжнародного опыта. *Проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 112–121.

51. Тимошевський В.В., Попов А.С. Програмне забезпечення

землевпорядних та земельно-кадастрових робіт: навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т. Харків: ХНАУ, 2011. 163 с.

52. Технології автоматизованого проектування в землеустрої : методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Геодезія та землеустрій» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми здобуття вищої освіти / уклад. А. С. Попов. Миколаїв : МНАУ, 2022. 74 с.

53. Фурман В. М., Люсак А. В., Олійник О. О. Грунтозахисна контурно-меліоративна система землеробства : навчальний посібник. Рівне : ФОП Мельнікова М. В., 2016. 215 с.

54. Організація сільськогосподарського використання земель на ландшафтно-екологічній основі / за ред. П. Г. Казьміра. Львів : СПОЛОМ, 2009. 254 с.

55. Попов А.С. Оцінка ефективності проведення консолідації земель. *Землевпорядний вісник*. К., 2015. – № 11. С. 22–27.

56. Попов А.С. Територіальний землеустрій : метод. реком. до виконання курсової роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП "Геодезія та землеустрій" спеціальності 193 "Геодезія та землеустрій" спеціальності 193 "Геодезія та землеустрій" денної форми здобуття освіти. Миколаїв : МНАУ, 2022. 113 с.

57. Попов А.С., Іскакова О.Ш. Територіальний землеустрій. Модуль 1. Проведення територіального землеустрою на регіональному рівні : методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Геодезія та землеустрій» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми здобуття вищої освіти. Миколаїв : МНАУ, 2022. 93 с.

58. Попов А.С., Іскакова О.Ш. Територіальний землеустрій. Модуль 2. Проведення територіального землеустрою на місцевому рівні : методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Геодезія та землеустрій»

спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми здобуття вищої освіти. Миколаїв : МНАУ, 2022. 70 с.

59. Про охорону праці : Закон України від 14 жов. 1992 р. № 2694-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

60. Охорона праці в дипломних роботах: Методичні вказівки до написання розділу. ХНАУ. 2003 рік.

61. Леськів Г.З, Верескля М.Р. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 262 с.

62. Методичні рекомендації до підготовки, написання і публічного захисту кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання / уклад. А. С. Попов та ін. Миколаїв : МНАУ, 2022. 52 с.